

Силабус навчальної дисципліни СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

світня програма: без обмежень
рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень
всього: 6 кредитів ЄКТС
курс: 1, **семестр:** весняний
місяць, Час, Місце: згідно розкладу
кафедра: кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи
затверджено: протокол № 9 від 24.02.2026

Інформація про викладача

Ім'я	Борисюк Світлана Олексіївна
Контакти	E-mail: svitlanaborysiuk@gmail.com , Тел. (068)1072184
Робоче місце	Кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи (ауд.204, новий корпус НДУ)
Години консультацій	Середа: 13.30-15.00

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Соціальне підприємництво» практичного спрямування, метою якої є забезпечення оволодіння здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня системою теоретичних знань, практичних умінь та навичок, необхідних для здійснення роботи з організації соціальних підприємств. Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціальне підприємництво» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними засадами організації соціального підприємства, широким спектром його видів та форм; складним комплексом знань, пов'язаних зі специфікою організації соціальних підприємств як форми підтримки вразливих груп населення, консультативної підтримки щодо технології створення та реалізації проєктів соціальних підприємств.

Компетентності та результати навчання

Вивчення дисципліни сприяє набуттю здобувачами таких компетентностей:

1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері задля підтримки вразливих груп населення.
2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей розвитку його економічної сфери.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
5. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері соціально-економічної підтримки вразливих груп населення.
6. Здатність оцінювати соціально-педагогічні проблеми, потреби, особливості та ресурси громадян.

7. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем щодо покращення соціально-економічного стану осіб у дорослому віці та знаходити ефективні методи їх вирішення.

8. Здатність до розробки та реалізації соціальних проєктів і програм щодо підтримки вразливих груп населення засобами соціального підприємництва.

9. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

10. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у соціальній сфері щодо організації соціального підприємництва.

Вивчення навчальної дисципліни сприяє досягненню здобувачами таких результатів навчання:

1. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми щодо створення умов підтримки вразливих груп населення засобами підприємницької діяльності.

2. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

3. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів щодо консультацій з організації соціальних підприємств.

4. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

5. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

6. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

7. Приймати практичні рішення для покращення соціально-економічного добробуту отримувача соціальних послуг.

8. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів отримувачів соціальних послуг.

9. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси людей, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

10. Конструювати процес та результат соціально-педагогічної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

Форми, методи та засоби навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (30 год.), практичних занять (30 год.) та 120 год. організації самостійної роботи аспірантів у бібліотеках та комп'ютерних мережах (разом 180 год.).

Викладач використовуватиме інтерактивні та проблемні методи навчання, консультації.

Навчання відбуватиметься (за потреби) на платформі ZOOM та з використанням інших продуктів Google, тому здобувачам вищої освіти необхідно мати обліковий запис в Google.

Навчальна дисципліна передбачає використання: підручників, навчальних посібників; наукових джерел інформації у галузях наукового дослідження; довідкових джерел: словників, енциклопедій тощо; електронного ілюстративного матеріалу, персональних гаджетів;

інтернет-ресурсів.

Організація навчання

Обсяг	Тема
90 годин	Теоретичні засади соціального підприємництва: - Теоретико-історичний аспект розвитку соціального підприємництва у вітчизняному та зарубіжному досвіді. - Основні принципи сучасного соціального підприємництва. - Соціальний підприємець: характерологічні якості та особливості діяльності. - Перешкоди та заходи підтримки розвитку соціального підприємництва в Україні.
90 годин	Особливості змісту та організації соціального підприємництва як форми підтримки вразливих категорій населення: - Соціальне підприємництво та інші форми підприємницької діяльності: порівняльний аналіз. - Різноманітність видів соціальних підприємств в Україні та за кордоном. - Формування організаційно-правових моделей соціального підприємництва в Україні та у країнах Євросоюзу. - Основні види діяльності соціальних підприємств та критерії її оцінювання.

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
30	Портфоліо до теми «Теоретичні засади соціального підприємництва»: - Ессе на тему «Спільність та відмінність між соціальним підприємництвом та іншими формами підприємницької діяльності». - Твір-дослідження «Як і де навчитися соціальному підприємництву». - Банк діагностичних методик для визначення готовності людини до організації соціального підприємництва. - Твір-роздум «Чи можу я стати соціальним підприємцем?»
40	Портфоліо до теми «Особливості змісту та організації соціального підприємництва як форми підтримки вразливих категорій населення»: - Мапа думок щодо підтримки та перешкод в організації та становленні українського соціального підприємництва. - Презентація 2-3 кейсів щодо роботи соціальних підприємств в Україні. - План інтерв'ю із соціальним підприємцем на основі перегляду відеоматеріалів про його діяльність. - Скринька методичних матеріалів для організації роботи соціального підприємства.
30	Навчальний проект (проект організації соціального підприємства в умовах окремої (реальної або за вибором) об'єднаної територіальної громади)
100	Разом

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте перейти до безпечного місця та повідомити про це викладача.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом навчального процесу. Однак, якщо студент бажає навчатися дистанційно – всю навчальну діяльність, включно з виконанням і поданням для оцінювання завдань, можна здійснювати у дистанційному режимі на сторінці курсу в середовищі УНІКОМ.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Дедлайн. Крайньою межею здачі портфоліо та проєкту є три дні до іспиту.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з чинним положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/uxufcx>). Всю заплановану роботу здобувачі виконують самостійно. У разі виявлення несамотійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається здобувачу на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/dkhfxg>) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (<http://surl.li/vyonww>).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.

Основні джерела інформації для вивчення навчальної дисципліни

1. Бочарнікова А.В. #SimpleSE. Про соціальне підприємництво – просто! Київ: СТ-ДРУК, 2020. 68 с.
2. Варналій З. С. Мале підприємництво: основи теорії і практики: монографія. 4-те вид., стер. Київ: Знання, 2008. 302 с.
3. Державна політика розвитку підприємництва в Україні: навч. посібник / З.С. Варналій, К.О. Ващенко, В.М. Кампо та ін.; за заг. ред. К. О. Ващенко; Міжрегіональна Акад. упр. персоналом. Київ: Персонал, 2010. 305 с.

4. Смаглій К. Зміни творить кожен із нас: соціальне підприємництво та стратегічна філантропія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2014. 207 с.
5. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу /за наук. ред. к.е.н. А. О. Корнецького Київ : Фамільна друкарня Huss, 2019. 160 с.
6. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. Київ: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. 188 с.
7. Химич І. Г., Тимошик Н. С. Соціальне підприємництво як інноваційний вид діяльності. Нарощування фінансово-економічного потенціалу суб'єктів економічних відносин як основа поступального розвитку територіально-господарських систем : монографія. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А. 2021. 208 с.

Повна інформація про навчальну дисципліну розміщена у відповідній програмі навчальної дисципліни